

Makitibi ki Pol ndangi adi Galati je

Ta ki do makitibi ti ki Pol ndangi adi Galati je

Bal bu mita kate no koji Jaju, dije ki bari-de Salti Gol je awi biti teji Aji ti ki du (bone bari-e Turki ki Aji ti), ba uwai lo kisi isi ti noo. NGA ninga dije madi ki gin koji ti lade a bari-de Galati je. Galati je isi donangi ti ki e basi kadi be bo ti ki bone bari-e Akara.

Loki Pol aw mba lene ki ko joo mba kilamba Poy Ta ki Maji a tee rade ti (Knjk 16.6), ki madi je adi mede Jaju Kirisi. MBA ki ko mita ka Pol aw tee rade ti bay to (Knjk 18.23).

Ne kare, go Pol ti, dije madi ki rangi awi teji rade ti, ndoi-de kadi ai ki ai Jipi je al, a uni go Kirisi kin, maji kadi tali rade go ndu-kun ti la Jipi je, ki bo ngay, maji kadi ijai matide. Na Pol oo kadi e kin e ne ndo ki go rabe ti al. Re e be ba, ki go ndil ti, a ra kadi Galati je ki nje kun go Kirisi kin a tali ba la ndu-kun ki sobi do Jipi je. E be a, loki Pol, damaji a a isi Epaji ti, a oo kadi Galati je isi sangi kadi tali rade go ne ndo ti ki go rabe ti al kin ba, to rae ngay adi ndangi makitibi kin adi-de.

NGA ninga, kadi ta Pol tal-n ki Galati je, re sade do rabi ti ki rojeti, ila jine do ne je ti mita kadi gari:

Ol-de ta ki do rone ti e wa, adi e kadi ki tal adi mene Jaju Kirisi nim; ndu ki nje kaw-naa je ki Jorijalam adi-e taki e go rabe ti al kadi daw inda tugi do nje kun go Kirisi ti ki ai Jipi je al kadi tali rade go ndu-kun ti la Jipi je nim; ndu kasi-naa

al lade ai ki Piyar do tal ti ki Piyar ge tal rone go ndu ti lade ki adi kin nim. Pol al Galati je adi gari taki n-aw ki togi mba kilə-n mbe Poy Ta ki Maji, ningə a do ti noo əl-de taki e Babe Jəju Kirisi wa ə adi-ne togi kin, adi n-e nje kaw kilə lə Jəju Kirisi to (1-2).

A do ndu Luwə ti me Kilə-mindi ti ki kəke, əl-n-de taki e ki rəbi tal rə go ndu-kun ti ba dəw a ingə-n kaji al, nə e ki go rəbi kadi-me Jəju Kirisi ə dəw a ingə-n kaji (3-4).

Pol tal ta ta ləne ki dəji ki dəji-de kadi njiyəi ki me ndigi lade gin togi ti lə NDil Luwə, tadə e NDil Luwə ə ində ne je ki sigi ki kadi dəw ra adi nəl Luwə (5-6).

Səbi kadi njé kaw-naa je ki ra, ə se nje kun go Kirisi ki ra, oo do ndu kin, ə un ra-n kilə ki ngame ki kare, kadi teğ gin bəə ti lə ndu-kun je pəti.

Kuwəji-naa

¹ Mi Pol ki nje kaw kilə lə Jəju Kirisi, ki nje kaw kilə lə Luwə ki Bawje ki adi Jəju Kirisi i taa dan njé koy je ti ə m-ndangi makitibi kin. Ki rojeti, mi nje kaw kilə ki go ndigi ti lə dije al, taa ki takul dəw madi al to. ² Je ki ngakom je pəti ki əi səm naa ti ne, j-uwə jisi səi njé kaw-naa je ki isi dɔnangi Galasi ti[☆]. ³ Ji dəji kadi Bawje Luwə ai ki Babe ləje Jəju Kirisi adi me-maji ki kisi-maje lade e naa ti səsi. ⁴ Jəju ki, e wa ilə rone kə gangi-n dəje mba kadi Luwə iyə-n go majal je ləje kə, kadi tə taa-n-je gin togi ti lə majal ki dɔnangi ti ne. Jəju Kirisi ra be mbata e go ndigi ti lə Bawje Luwə. ⁵ Kadi j-iləi toji do Luwə ti ki dəkagilo je ki dəkagilo je. *Amen!

☆ 1:2 Knjk 16.6

Poy Ta ki Maji e kare ba

⁶ E Luwə ə ɓar səsi ki takul Kirisi ki ra səsi maji, nga ban be ə, itəli gidiisi kalangi ba adi-e, ə itəli rəsi go poy ta ti ki rangi yo ə[☆]? E ne ki əti-m ɓəl ngay. ⁷ A oi təkɪ Poy Ta ki Maji ki rangi to nɔɔ ɓəy, nə Poy Ta ki Maji ki rangi goto. E dije par ə isi yəti dəsi ki ne ndo je ləde ki rangi, mba kadi n-yətii gin Poy Ta ki Maji lə Jəju Kirisi. ⁸ Kin ə re dəw madi ki rangi, ə se e-n je wa, ə se malayka ki dərə ti, re ilə səsi mbə poy ta ki to ta dangi ki e ki j-ilə səsi mbəe kin ningə, kadi dəwe kin Luwə man-e. ⁹ Ta kin j-əl səsi ngata, nə m-təl m-re dɔ ti ngəsine kadi m-əl səsi ɓəy: re dəw madi ilə səsi mbə poy ta ki to ta dangi ki e ki ingəi kin ningə, kadi dəwe kin Luwə man-e.

¹⁰ Ningə ki ngəsine kin, m-isi m-sangi kadi m-ingə maji rɔ Luwə ti bi m-isi m-sangi kingə maji rɔ dije ti al. M-isi m-sangi kadi m-nəl dije al. Re m-isi m-sangi kadi m-nəl dije ɓəy ningə, m-a mi nje ra kilə ɓəə lə Kirisi al.

Poy Ta ki Maji ki j rɔ Kirisi ti

¹¹ M-əl səsi madi igəri ngakom je, təkɪ Poy Ta ki Maji ki m-ilə səsi mbəe kin e ta lə dəw al. ¹² Ningə e Jəju Kirisi ə tɛɛ ki dɛe adi-m m-igər, bi e dəw madi ɓa adi-m al, taa e dəw madi ɓa ndo-m al tɔ.

¹³ M-gər kadi oi poy kilə ram je ki m-ra dəkagilo ti ki kəte mi-n me kuji ra ne ti lə Luwə, ki *Jipi je isi rai kin ɓəti. M-ində kəm njé kaw-naa je ndoo kində ki al dɔ maji, taa m-sangi kadi m-tuji-de kɔ tɔ. ¹⁴ Me kuji ra Luwə ti, ki Jipi je isi rai, m-ra yam madi əti ɓəl, itə yə madim Jipi je ki ɓal koji-de e naa ti səm. M-ra m-itə-de tadɔ m-tingə bil mbata ne jibəl ɓe lə

☆ 1:6 2.3-5, 12-14

kam je✠. ¹⁵ Nə Luwə ki ər-m ində-m ta dangi loki min me kom ti bəy, ɓar-m ki go me-maji ti lie. ¹⁶ Ningə, loki Luwə oo maji, ə tee ki dɔ NGonne adi-m, mba kadi m-ilə mbɛe gin dije ki əi Jipi je al, m-aw m-taa ta kɔji rɔ dəw madi ti al✠, ¹⁷ taa, m-aw Jorijaləm ti m-ingə njé je ki əi njé kaw kilə je ki kəte nɔm ti al nim tɔ. Kalangi ba, m-i taa m-aw dɔnangi Arabi ti, taa m-təl m-re Damasi ti. ¹⁸ Bal mitə go ti bəy taa, m-aw Jorijaləm ti kadi m-gər Piyər, m-isi rəe ti ndɔ dɔgi gide e mi✠. ¹⁹ Ningə lo kin ti, m-o nje kaw kilə madi ki rangi al. Dəw ki m-o-e e Jaki✠ ki ngokɔ Babe. ²⁰ Ki nɔ Luwə ti, ta ki m-ndangi m-adi səsi kin e ta ki rojeti bi m-əl ta ngom al. ²¹ Go ti m-ɔti m-aw dɔnangi Siri ti ki dɔnangi Silisi ti. ²² Nə dɔkagiloe ti kin, njé kaw-naa je lə Kirisi ki dɔnangi Jude ti ooi darəm ki kəmde al. ²³ Poy ta ləm par ə ooi ki ndu mbɛ əi nə: «Dəw ki kəte isi ində kəmje ndo ka, ɓasine kin e wa nga ə a ilə mbɛ Poy Ta ki Maji ki kadi dije adi mede Kirisi, ki ndɔ ki ndigi kadi n-tuji kɔ ka.» ²⁴ Lo kin ti, iləi toji dɔ Luwə ti mbata ləm.

2

Kingə-naa lə njé kaw kilə je Jorijaləm ti

¹ Bal dɔgi gide e sɔ go ti, m-təl m-aw Jorijaləm ti gogi bəy. J-aw naa ti ki Barnabasi. Madi Titi aw sɔje naa ti tɔ✠. ² M-təl m-aw Jorijaləm ti gogi tado Luwə tee ki dɔ adi-m kadi m-aw gogi. M-aw m-ɓar njé kər nɔ njé kaw-naa je ki Jorijaləm ti, ki dije ooi ta ləde, dam kare, m-ər-de gin Poy Ta ki Maji ki m-isi m-ilə

✠ **1:14** 13-14: Knjk 8.3; 22.3-5; 26.9-11 ✠ **1:16** 15-16: Knjk 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 ✠ **1:18** Knjk 9.26-30 ✠ **1:19** 2.9; Knjk 15.13
✠ **2:1** Knjk 11.30; 15.2

mbee dan dije ti ki ai *Jipi je al. M-ər-de gine be mba kadi kilə je ki m-ra kəte ki e ki nay kadi m-ra bəy kin e ki ndangi kare al. ³ Madi kiləm Titi ki e səm e Girəki, nə dəw madi ki ində gu dəe ti kadi ijə mətine goto. ⁴ Ta lə kijə mətī, e ta lə ngako je je ki ngom[☆], ki rai uri danje ti ki go ngəy ə gei kadi tə Titi ijə mətine. Dəwe je kin rai uri danje ti kadi n-gəri gin taa kiyə taa ləje ki Jəju Kirisi taa-je iyə-je taa. NDigi kadi je bəə je gin ndu-kun ti. ⁵ Nə ngon dəkagilo ki ndəy be ka j-iyə j-adi-de kadi dumi dəje al. Be mba kadi ta ki rəjeti lə Poy Ta ki Maji kin to-n lo tone ti mbata ləsi. ⁶ Nینگə dije ki ai njé kər nō njé kaw-naa je, ki ai je ə ai dije ki ndəge je isi ooi ta ləde, usi-m də ke ki boy ti ləde al. Tadə Luwə oo dəw madi təkī e ki ngay itə made al. Nینگə dije ka kin indəi gu dəm ti kadi m-ra nē madi ki rangi al tə. ⁷ Nē kare ki gəri, gəri kadi Luwə ə adi-m kilə kilə mbē Poy Ta ki Maji dan dije ti ki ai Jipi je al. Adi-m təkī adi-n Piyər e nje kilə mbē Poy Ta ki Maji dan Jipi je ti ka kin be tə. ⁸ Luwə ində Piyər adi e nje kaw kilə rə Jipi je ti, ə ində-m adi mi nje kaw kilə rə dije ti ki ai Jipi je al tə. ⁹ Jaki nim, Piyər nim, Ja nim ə ai dije ki ndəge je ooi-de kadi ai togī njé kaw-naa je. Nینگə ai je wa kin ka gəri kadi ki rəjeti, Luwə ə ilə kilə kin jim ti, ki go me-maji ti lie. E be ə, adi-je ji kəde adi j-uwə təkī ndude e naa ti səje kadi je j-aw rə dije ti ki ai Jipi je al ə ai je awi rə Jipi je ti tə. ¹⁰ Nē ki dəji-je, e kində kəm go njé ndoo je ti. Nینگə e kin e nē ki m-ində kəm go ti maji m-isi m-ra tə[☆].

Pol ndangi Piyər me be bo ti ki Atiyosi

☆ 2:4 1.7 ☆ 2:10 Knjk 11.29-30

11 Loki Piyər re Aṭiyosi ti[☆], ra ne ki go rəbe ti al, adi m-ndange ta kəm dije ti. 12 M-ndange, tadə, kəte nō kadi dije madi ki Jaki ilə-de rəi tēi rəde ti, Piyər uso ne naa ti ki dije ki əi *Jipi je al. Nə loki dije kin rəi tēi rəde ti, Piyər ər rəne gogi, mbatı kuso ne ki dije ki uso səde ne kəte ka kin. MBati kuso səde ne, tadə bəl njé kijə mətide ki oo-de. 13 Ra adi njé kaw-naa je ki nā je ki əi Jipi je, ndaji Piyər me tulə rə naa ti kin tə. Biti kadi Barnabasi wa ki dəne osi me hal kadi kəm-naa ti ləde ka kin tə. 14 Loki m-o kadi ne rade un go rəbi ki rəjeti lə Poy Ta ki Maji al, m-əl Piyər ta kəm dije pəti m-ə nə: «Re i ki i Jipi, iyə ne ra Jipi je, ə ira ne lə Jipi je al, e go ti al kadi ində gu də dije ti ki əi Jipi je al kadi rai ne lə Jipi je.» 15 J-əi ningə, j-əi Jipi koji be je, bi j-əi ndəgi dije ki njé ra majal je kam al. 16 Ji gər kadi Luwə tidə dəw dəw ti ləne ki takul kadi-me Jəju Kirisi par, bi ki go rəbi ra go ndu-kun ti lə *Mojı al. E be ə, je wa ka, j-un meje j-adi Jəju Kirisi mba kadi Luwə ər-n ta dəje ti. Ɔr ta dəje ti ki go rəbi kadi-me Kirisi bi ki go rəbi təl rə go ndu-kun ti lə Mojı al. Tadə dəw kare ki Luwə a ər ta dəe ti ki go rəbi təl rə go ndu-kun ti lə Mojı goto[☆]. 17 Kin ə re, je Jipi je, ji sangi rəbi kadi Luwə ər-n ta dəje ti ki go rəbi kadi-me Kirisi ningə, təji kadi je njé ra majal je tə ndəgi dije ki əi Jipi je al be tə. Ə se e kin təji kadi Kirisi e nje ra kilə lə majal wa? Jagi e be al. 18 Ningə, re m-təl m-aw go ndu-kun je ti ki m-iyə-de kə kəte kin bəy ə, mi wa m-təji kadi mi nje kal də ndu-kun. 19 Ki ɔji də ndu-kun, m-oy koy ki e ndigi lə ndu-kun, mba kadi m-isi ki dəm taa mbata lə Luwə. Mi ki bə kagi-dəsi ti naa ti ki Kirisi. 20 Ningə kisi-m ki dəm

☆ 2:11 Knjk 11.19-26 ☆ 2:16 Rm 1.17; 3.20, 22; Pa je 143.2

taa, e mi ə m-isi ki dɔm taa al, nə e Kiriisi ə isi me darɔm ti. Kisi-m ki dɔm taa dɔw ti, m-isi me kadi-me NGon Luwə ti. NGon Luwə ki ndigi-m ə adi rɔne mbata ləm. ²¹ Ningə, m-ndigi kadi ra maji lə Luwə kin e ne ki kɔ kare al. Tadɔ re e ki go rəbi təl rɔ go ndu-kun ti lə Moji ə Luwə ɔr-n ta dɔ dɔw ti ningə, koy lə Kiriisi e ne ki ndangi kare ba.

3

NDu-kun ki kadi-me

¹ Səi dije ki Galati, ti dɔsi a dana al! Dɔsi a dana al, tadɔ j-ɔr səsi gin koy lə Kiriisi dɔ kagi-dəsi ti ay njay ta kəmsi ti adi oi, ə itəli adi dɔw madi ki rangi re yəl səsi. ² M-əl səsi ne kare madi igəri: E mbata Poy Ta ki Maji ki itaai, ə adi mesi kin, ə Luwə adi-n səsi NDil Luwə ɔi e mbata ra go ndu-kun ti lə *Moji al. ³ Dəsi a dana al! Lo kilə ngire ti, uwəi kul NDil Luwə, ningə ki ɔasine kin igəi kadi uwəi kul rəsi ngata. ⁴ NGa kɔ ki ingəi bore be kin kadi e kare ki dangi a? A e go ti al kadi e kare ki ndangi. ⁵ Luwə adi səsi NDil ne ki ay njay taa ra ne kɔji je ki ətəi ɔəl dansi ti tɔ. Ə se ra be mbata təl ki itəli rəsi go ndu-kun ti lə Moji wa? Jagi e be al, ra mbata taa ki itaai Poy Ta ki Maji ki kadi-me.

Kadi-me lə Abirakam

⁶ E be ə, Luwə tidə-n *Abirakam dɔw ti ləne, ɔar-e-n dɔw ki dana, mbata adi mene Luwə[☆]. ⁷ Sɔbi kadi igəri maji təkɔi dije ki uni mede adi Kiriisi ə əi ngan lə Abirakam ki rɔjeti[☆]. ⁸ Makitibi lə Luwə əl ta ɔal ngay kəte təkɔi dije ki əi *Jipi je al, Luwə a tidə-de dije ti ləne ki takul kadi-me ləde. Poy Ta ki Maji kin e ki kəl

☆ **3:6** Kilə ngirə ne je 15.6; Rm 4.3 ☆ **3:7** Rm 4.16

Abirakam tæki Luwə a njangi dɔ dije pæti ki dɔnangi ti ne ki takule✧. ⁹ E be ə, njé ki adi mede, Luwə a njangi dɔde tæki njangi-n dɔ Abirakam ki adi mene be.

¹⁰ Dije pæti ki gai kadi Luwə a ɔr ta dɔde ti ki takul təl rɔ go ndu-kun ti lə *Moji, ndɔl e dɔde ti. NDɔl e dɔde ti, tadɔ makitibi lə Luwə ə nə: «Dəw ki ra ki ində kəmne go ndu-kun je ti pæti, ki e ki ndangi me makitibi ti lə Luwə kin ki dɔkagilo je pæti al ningə, ndɔl e dæe ti✧.» ¹¹ Ji gər maji kadi dəw ki Luwə a təl-e dəw ti ləne ki takul təl rɔ go ndu-kun ti goto. Tadɔ makitibi lə Luwə ə nə: «Dəw ki adi mene Luwə ə e dəw ki dana, ningə ki takul kadi-me lie ə a isi-n ki dɔne taa✧.» ¹² Ki rɔjeti, ngirə ndu-kun e dɔ kadi-me ti al, əi ne je ki dangi dangi. Makitibi lə Luwə ə nə: «Dəw ki ra go ndu-kun je ti ɓa a ingə kaji ki go rəbi təl rɔ go ti✧.» ¹³ Kirisi taa-je ilə-je taa ta ndɔl ti lə ndu-kun. Kirisi ɔr to je, un ndɔl ki dɔje ti ki dɔne ti. MBata makitibi lə Luwə ə nə: «Dəw ki ɓai-e dɔ kagi-dəsi ti e dəw ki Luwə ndɔle✧.» ¹⁴ E be mba kadi njangi dɔ ki Luwə un mindine kadi n-adi Abirakam kin, dije ki əi Jipi je al ka ingəi ki takul Jəju Kirisi, ə kadi ki go rəbi lə kadi-me, j-ingə NDil Luwə ki Luwə un ndune kadi n-adi-je.

NDu-kun əi ki kun mindi

¹⁵ NGakom je, m-a m-un ne kare ki j-isi j-oi ki ndɔ je pæti dɔnangi ti ne mba kadi m-ɔji-n səsi ne kin: loki dəw un mindine, ndangi me makitibi ti, dəw made ki rangi ki asi kadi tuji kilə mindi lie kin, ə se kadi ilə ne ki rangi dɔ ti goto. ¹⁶ Ningə kun mindi ki

✧ **3:8** Kilə ngirə ne je 12.3 ✧ **3:10** Dətərənom 27.26 ✧ **3:11** Abakuki 2.4 ✧ **3:12** Ləbətiki 18.5; Rm 10.5 ✧ **3:13** Dətərənom 21.23

Luwə un adi *Abirakam, ki dəw ki gin koji ti lie ka e be tə. Makitibi lə Luwə ə nə: «Luwə un mindine adi dəw ki gin koji ti lə Abirakam✧,» adi e dəw kare ba, ki e Jəju Kirisi, bi makitibi ə nə: «Luwə un mindine adi dije ki gin koji ti lə Abirakam,» tə dije ki bayi-naa, al. ¹⁷ Ne ki m-ge kadi m-əl ə to kin: Luwə un mindine adi Abirakam maji. Ningə asi bal bu sə ki kuti mitə go ti bəy taa, ndu-kun re. *NDu-kun ki re go gogi kin ra təgi kadi tuji kun mindi ki Luwə un adi Abirakam kəte kin al. Re ndu-kun tuji kun mindi kin ningə, kun mindi lə Luwə a təl ne ki kə kare. ¹⁸ Re Luwə adi ne dije ki go rəbi təl rə go ndu-kun ti ningə, təji kadi e ki go kun mindi ti ə Luwə adi-n ne dije al. NGa je j-o kadi e ki go rəbi kun mindi ə Luwə adi maji-kur re-n də Abirakam ti tə.

Kilə lə ndu-kun

¹⁹ Re e be ningə, se kilə ra ndu-kun ki Luwə adi *Jipi je e ri wa? Luwə adi ndu-kun mba kadi gəri majal rade je ki isi rai ta kəm Luwə ti. *NDu-kun to be ki naa ti, biti kadi nginə-n dəw ki gin koji ti lə *Abirakam ki a re. Adi e dəw ki Luwə un ndune ade. Loki Luwə ndigi kadi ndu-kun, e malayka je ə Luwə ilə-n-de ki go rəbi lə dəw ki kare ki a mbə Luwə ti ki dije kadi ilə-de noji naa ti✧. ²⁰ Ningə nje ka mbə dije ti kadi ilə-de noji naa ti, a a mbə dije ti ki bayi-naa, nə Luwə e kare ba bi bay al. ²¹ Ə se e kin əji kadi ndu-kun əsi ta kun mindi lə Luwə wa? Jagi əse ta al. Re ndu-kun madi to nqə, asi kadi adi dije kaji ningə, m-gər kadi re ndu-kun a ər ta də dije ti nqə Luwə ti. Ke ə ndu-kun ki be kin goto. ²² Makitibi lə Luwə əl təki dije pəti ki dənangi ti əi gin təgi ti lə

✧ 3:16 Kilə ngirə ne je 12.7 ✧ 3:19 Knjk 7.53

majal. To be mba kadi kun mindi ki Luwə un adi dije ki adi-e mede, təl tane me kadi-me Kirisi ti.

²³ Kəte taa kadi dəkagilo kadi-me Jəju Kirisi re, j-isi tə dangay je gin təgi ti lə ndu-kun. J-isi gin ti biti kadi Luwə tēē ki dō kadi-me Jəju Kirisi adi-je.

²⁴ Dəkagiloe ti kin ndu-kun to tə nje kində kəmne goje ti biti kadi Kirisi re-n. Lo kin ti nga ə Luwə ər-n ta dōje ti ki takul kadi-me Kirisi. ²⁵ Ningə loki dəkagilo kadi-me Kirisi re kin, je gin təgi ti lə ndu-kun ki kəte isi ində kəmne goje ti ka kin al ngata.

²⁶ MBata səi pəti, səi ngan lə Luwə ki takul kadi-me Jəju Kirisi. ²⁷ Səi pəti, rai səsi batəm lə Kirisi, adi itoi tə Kirisi wa be. ²⁸ NGəsine, dangi dangi goto mbo dije ti. Jipi ə se Girəki goto; bəə ə se dəw ki e ba rəne goto; dəne ə se dingəm goto. Pəti, səi kare ba me kində rə naa ti ki Jəju Kirisi. ²⁹ Re səi dije lə Jəju Kirisi ningə, səi gin koji lə Abirakam tō. A ingəi ne je pəti ki Luwə un ndune kadi n-adi Abirakam ki dije ki gin koji ti lie tō.

4

Njé kadi-me je əi bəə je al ngata

¹ Ne ki kadi m-adi igəri ə to kin: NGon ki bawe iyə ne nduwə ade, e ə e ba ne kingə je pəti ki bawe iyə, nə loki nay ngon bəy, to ta dangi ki bəə al. ² To ta dangi al, tadə e gin təgi ti lə njé kote je ki njé ngəm ne maji lie, biti kadi dəkagilo ki bawe oji asi bəy taa, a adi-e ne nduwə lie. ³ J-əi ka to be tō. Loki ji gəri Jəju Kirisi al, j-əi bəə je gin təgi ti lə majal je ki dangi dangi ki dənangi ti ne*. ⁴ Nə loki dəkagilo ki Luwə oji asi, Luwə ilə NGone adi re. NGon ki dəne oje gin

* 4:3 4.9; Kol 2.8, 20

ndu-kun ti læ *Jipi je. ⁵ Re mba kadi taa dɔ dije ki isi gin tɔgi ti læ ndu-kun, taa kadi tɔ tɔl-je ngan læ Luwə ti tɔ. ⁶ Səi ngan læ Luwə ki rɔjeti, be ə Luwə ilə-n NDil ngonne me je ti. NDil ki adi j-isi bari Luwə Aba! ki kɔr me nə Bai✧. ⁷ E be ə, j bəə al ngata, nə j ngon læ Luwə. Ə re j ngon læ Luwə ningə, Luwə a adi ne nduwə je pəti ki ngəm mbata læ nganne je ki go me-maji ti lie.

Pol bəl kadi Galati je tɔli awi gin ndu-kun ti gogi

⁸ Kəte, loki igəri Luwə al bəy, isi irai bəə læ luwə je ki dangi dangi, nə ki rɔjeti ba, əi luwə je al. ⁹ NGA ki basine igəri Luwə, taa Luwə gər səsi tə yane je tɔ, ə igei tɔl kaw gin ne je ti ki tɔgide goto, taa ndade ka goto ka kin bəy. Igei tɔl kaw ra bəə ləde bəy. ¹⁰ Isi indəi kəmsi go ndɔ je madi ti, go nay je ti, go dɔkagilo je ti, ki go bəl je ti madi bəy! ¹¹ M-bəl kadi kilə ki m-ra dansi ti be kin to kare rəm ti ki ndangi.

¹² NGakom je, m-uwə njasi ki ngangi ti ba, itoi tə mi be, tadɔ mi ka m-to tə səi be tɔ. Igəri maji, ne madi ki majal kare ki irai səm goto. ¹³ Kadi mesi ole dɔ ti, təkɪ e ki go rəbi læ moy ə m-ilə-n səsi mbe Poy Ta ki Maji ki m-ilə səsi dəsəy. ¹⁴ Me rɔ to ti ləm, rəm maji kadi dəw oo ki kəmne al, adi re a kidi-mi je, injei-mi je, nə irai ne kin səm al. Uwəi-mi rəsi ti tə kuwə yo. Ningə Oi-mi tə malayka læ Luwə ə se Jəju Kirisi wa ki dəne be yo. ¹⁵ Dɔkagiloe ti kin rəsi nəl səsi ngay, nga basine rənəl ka kin goto ngata. M-gər maji kadi dɔkagiloe ti kin re ingəi rəbi kadi ɔri kə kəmsi adi-mi ka re a ɔri adi-mi. ¹⁶ Ningə bone m-təl nje bə ləsi mbata kəl ki m-əl səsi ta ki rɔjeti. ¹⁷ Dije ki isi ədi səsi kin, rai ne tə ne ki ta ləsi to rɔde ngay

✧ 4:6 Mk 14.36; Rm 8.15

be, nə ki rəjeti, gir ta ləde e gir ta ki majal. Isi ndigi kadi n-gangi səsi naa ti səm, kadi n-awi səsi gode ti yo. ¹⁸ Nə ki m-o maji ngay, e ta kadi itingəi bil me nə ra je ti ki maji ki dəkagilo je pəti. Dəkagilo ki m-goto səsi ka maji kadi uwəi nə ra ki maji ba bi iyəi tae al. ¹⁹ N Gann je, m-ingə kə ki rangi bəy ki mbata ləsi tə dəne ki nje ndoo be, bi ti kadi itəli dije ki təgi gangi me ta ti lə Kirisi. ²⁰ M-ndigi ngay kadi mi səsi naa ti ki basine wa kin, kadi m-əl səsi ta ki ndu ki səbi kəl-n səsi ta. Tadə m-gər nə wa ki kadi m-ra dana ki mbata ləsi, al.

Kun mindi je ki joo, Agar əi ki Sara

²¹ Səi ki indigi kadi isi gin təgi ti lə ndu-kun, tək i rəjeti, igəri me ta ki ndu-kun əl kin al. ²² Makitibi lə Luwə əl ə nə: «Abirakam oji ngan je ki dingəm joo: ki kare, kəe e bəə ə ki nungi kəe e bəə al. Dəne ki bəə təe nə Agar, ə e ki e dəw dərəne təe nə Sara tə☆.» ²³ N Gon lə dəne ki bəə, oje tək i ojii ndəgi ngan je pəti ki dənangi ti, nə ngon lə dəne ki e dəw dərəne, koje to ta dangi. Luwə un mindine adi kəte də koje ti☆. ²⁴ Me ta je ti kin Luwə oji-je nə kare kadi ji gər. Dəne je ki joo kin oji də kun mindi je joo ki Luwə un: Kun mindi ki də mbal Sinay ti e Agar ki a oji bəə je. ²⁵ Agar e mbal Sinay ki Arabi ti, to tə be bo ki Jorijaləm ki dəkagilo ti ki bone kin be. To be, mbata Jorijaləm ki dije ki me ti pəti əi bəə je gin təgi ti lə ndu-kun. ²⁶ Nə Jorijaləm ki dərə ti, e bəə al. E ə e koje tə. ²⁷ Makitibi lə Luwə ə nə: «I kuji dəne, ira rənəl, j ki igər to ndoo ngon al, ur kəl rənəl. MBata dəne ki ngawe mbate a aw ki ngan je ngay itə e ki

☆ 4:22 Kilə ngirə nə je 16.15; 21.2 ☆ 4:23 Kilə ngirə nə je 17.16; Rm 9.7-9

isi ki ngawne✧.» ²⁸ NGakom je, səi, itoi tə *Isaki ki *Abirakam oje ki go kun mindi ti ki Luwə un ade kin be. ²⁹ Dəkağiloe ti kin, ngon ki oji-e tə ndəgi ngan je pəti ki dənangi ti adi kə e ki oji-e ki təgi lə NDil Luwə. Ko ne wa ki ra ne kin ə isi ra ne bəne bəy. ³⁰ Ə se ta ri ə makitibi lə Luwə əl wa? Makitibi lə Luwə əl ə nə: «Ituwəi dəne ki bəə ki ngone kə, tadə ngon lə dəne ki bəə a j tə kingə ne nduwə naa ti ki ngon lə dəne ki e dəw dərəne✧.» ³¹ NGakom je, ki oji dəje, j-əi ngan lə dəne ki bəə al, nə j-əi ngan lə dəne ki e dəw dərəne yo taa.

5

Kirisi taa je iyə-je taa

¹ Kirisi taa-je iyə-je taa mba kadi j-əi ki taa kiyə taa ki də gangi. Ai də njasi ti, iyəi rəsi kadi dəw madi təl səsi bəə ti bəy al ngata. ² Oi maji, mi Pol m-əl səsi ta taga wangi. Re adi ijəi mətisi bəy ningə, Kirisi a təl ne ki kare ki rəsi ti. ³ M-ndər mbisi ki kə joo bəy, dəw ki ra ki adi ijəi mətə ningə, səbi kadi ində tane dəm go ndu-kun je ti. ⁴ Səi dije pəti ki isi sangi kadi Luwə ər ta dəsi ti ki go rəbi lə ndu-kun, səi ki gangi naa ti ki Kirisi. A asi kingə ra maji lə Luwə al ratata. ⁵ Ki səbi dəje, j-ində meje ti kadi Luwə a ər ta dəje ti tadə j-adi meje Jəju Kirisi. E kin ə j-isi ji nginə kadi NDil Luwə a adi-je me təge ti. ⁶ Re dəw madi ində rəne naa ti ki Jəju Kirisi, ə ijə mətine, ə se ijə mətine al ka, e ne ki ndae goto. Ne ki bo ngay e ta kadi dəwe kin adi mene, ningə kadi kadi-me kin aw sie adi ndigi dije. ⁷ Lo kilə ngire ti, irai kilə maji ki dum, ningə ki basine kin, dəw madi ilə kagi nəsi ti, əgi səsi kadi

✧ 4:27 Ejay 54.1 ✧ 4:30 29-30: Kilə ngirə ne je 21.9-10

itəli rəsi go ta ki rəjeti ka kin ngata. ⁸ Dəw ki əgi səsi rəbi kin e dəw ki Luwə ki ɓar səsi ile al. ⁹ Di je əli əi nə: «NGon əm ki ndəy be ra nduji ki ləy ba pəti adi j.»
¹⁰ Ki rəm ti, m-taa mesi me kində rə naa ti ki ʔabə. Niŋgə m-gər maji kadi səi ka iməri ta tə mi be tə. Nə dəw ki yəti dəsi kin, re dəwe e-n nā nā ka Luwə a gangi ta dəe ti. ¹¹ NGakom je, ki səbi dəm, re m-isi m-ilə mbe kadi, gar, dəw ijə mətine ɓəy taa Luwə ər ta dəe ti niŋgə, *Jipi je a indəi kəmm ndoo al ngata. A indəi kəmm ndoo al, taa re koy lə Kirisi də kagi-dəsi ti a e ne kəbi mbata ti lə dəw al tə. ¹² Ki rə njé yəti dəsi ti, səbi kadi re a ərri gəmde wa par.

Kilə lə darə ki kilə lə NDil Luwə

¹³ Səi ngakom je, Luwə ɓar səsi mba kadi səi ki taa ki yə taa. Ke ə, kadi taa ki Luwə taa səsi iyə səsi taa kin, uni girə də ti irai ne lə darə təkəi mesi ndigi al. Nə kadi irai kilə ɓəə adi-naa ki yo ki ne ki ndigi-naa.
¹⁴ MBata ndu-kun je pəti əsi dəde naa ti me ndu-kun ti ki kare ki ə nə: «A indigi dəw madi tə darəi j wa be» kin☆. ¹⁵ Re idqi-naa je, iribəi-naa je tə da je ki wale be ə, igqi rəsi maji, ta təl tae ə a tuji-naa. ¹⁶ E be ə, m-əl səsi m-ə nə: Iyəi NDil Luwə adi ər nəsi niŋgə a rai ndigi lə darə al. ¹⁷ NDigi ra je lə darə ka kin isi rəi ki NDil Luwə, niŋgə NDil Luwə isi rə ki ndigi ra je lə darə tə. Təgi je ki joo kin isi rəi-naa dande ti, adi lo kadi irai ne ki mesi ndigi goto. ¹⁸ Nə re NDil Luwə ər səsi ta rəbi ɓa, ndu-kun aw ki təgi dəsi ti al. ¹⁹ Kilə ra je ki majal lə darə toi taga wangi: Adi e sangi-naa ki go rəbe ti al, ki ne ki to nje, ki sangi-naa ki lo kaya ti, ²⁰ ki kəsi məkəsi nangi nq yo je ti, ki ra mbəli, ki kuwə-naa me ti, ki koo ta-naa al, ki jangi, ki wangi,

☆ 5:14 Ləbətiki 19.18

ki ni, ki gangi-naa, ki kər kəm-naa, ²¹ ki kəm-nda, ki gō kasi, ki kuso ne kədi, ki ndəgi koo kilə ra je ki be kin. M-ndəji səsi təkɪ m-əl-n kəte: njé ra ne je ki be kin a ooi kōbe lə Luwə al.

²² Ningə, kilə ra lə NDil Luwə e: ndigi-naa, ki rənəl, ki kisi-maje, ki kisi dɔ ti ki naa, ki me-maji, ki ra maji, ki ka dana, ²³ ki səl ləm ləm, ki kulə darɔ gin tɔgi ti. *NDu-kun ɔsi ta kilə ra je kin al. ²⁴ Dije pəti ki əi yə Kirisi, tətɪ rɔ darɔ ki ndigi ra je lie pəti dɔ kagi-dəsi ti. ²⁵ E NDil Luwə ə adi-je kisi ki dɔ taa, ə maji kadi j-adi NDil ɔr-je ta rəbi. ²⁶ Maji kadi j-əi njé kun dɔ taa al. Sɔbi kadi j-adi-naa wongi al, taa kadi jangi ra-je dɔ-naa ti al tɔ.

6

Kira ki naa yo ki ne

¹ NGakom je, re uwəi dəw madi dɔ ne ra ti ki go ti al, maji kadi səi ki awi ki NDil Luwə mesi ti, irai sie kadi təl re dɔ rəbi ti ki maji. Nə ke ə kadi ɔji-e ki mindi ki səl ləm taa. Ningə kadi dəw ki ra dansi ti oo rɔne maji, kadi osi me ko ne na ti kin al. ² Irai kadi itaai ne ki kɔy dɔ-naa ti. Re irai be ningə, a səi njé təl rɔ go ta ti lə Kirisi. ³ Re dəw madi ki ndae goto, oo rɔne kadi ne dəw ki nga ningə, dəwe kin isi ədi rɔne. ⁴ Kadi nɔ nɔ ka ində maji kilə rane oo. Re ingə ne madi ki maji me ti ningə, kadi ra rənəl dɔ kilə ti ki e wa ra ki kanji kadi un rɔne ində kadi ndəgi dije ti. ⁵ Tadɔ nɔ nɔ ka a a ta kilə je ləne ki ra.

⁶ Sɔbi kadi dəw ki nje taa ne ndo ki j rɔ Luwə ti, kay ne kingə je ləne pəti ki dəw ki nje ndo-e ne. ⁷ Dəw a mbə ki Luwə al, ə ədi rɔsi al. Ne ki dəw dibi a tətɪ kande. ⁸ Kin ə re dəw dibi ne ki go darɔ ti ningə,

kande ki a tėti e koy. A kin ə re dəw dibi ne ki go NDil Luwə ti tə ningə, kande ki a tėti e kaji ki to ratata ki nō ti. ⁹ Lo kin ti, maji kadi ne madi or tōgije ta ra maji ti al. Loki j-uwəi rəje ba ta ra-e ti ningə, j-a ji tėti kandi ki maji dəkagiloe ti. ¹⁰ E be ə, loki j-ingəi dəkagilo ra maji ningə, maji kadi ji rai maji ki dije pəti. Ki bo ngay e njé ki adi mede Jəju Kirisi.

Ta ki dəbəy ti ki kuwəji-naa

¹¹ Oi ne ki m-ndangi m-adi səsi kin. E mi wa ə m-ndangi boy guri guri ki jim. ¹² Əi *Jipi je ki ndigi kadi n-nəli ndəge je ə yə isi indəi gu dəsi ti kadi ijəi mətisi. Rai be mba kadi dije adi-de kō mbata ta koy lə Kirisi dō kagi-dəsi ti al. ¹³ Əi je wa ki njé kijə mətide kin, uni go ndu-kun je lə Jipi je ba pəti al. NDigi kadi səi je ə ijəi mətisi kadi kijə mətəi ləsi e ne kində gu ləde. ¹⁴ Ningə mi, m-ində gum ki kagi-dəsi lə Bəbe ləje Jəju Kirisi, bi m-ində gum ki ne ki rangi al. MBata ki takul koy lə Jəju Kirisi dō kagi-dəsi ti, ne je ki dənangi ti ne təli ne ki koy ki rəm ti, ə mi m-təl ne ki koy ki rō ne je ti ki dənangi ti ne tō. ¹⁵ Ningə re dəw ijə mətine, ə se ijə mətine al ka, e ne ki ndae goto. Ne ki bo ngay e ta kadi dəw təl ne kində ki sigi. ¹⁶ Kadi kisi-maje ki me-maji lə Luwə e dō dije ti pəti ki uni go rəbi ki sigi, ki dije pəti ki əi dije lə Luwə.

¹⁷ Kaw ki kəte nōq kin, kadi dəw ra səm ne ki kō al ngata. Tadō m-aw ki ndunə do je ki oji go kō lə Jəju rəm ti. ¹⁸ NGakom je, kadi me-maji lə Bəbe ləje Jəju Kirisi e naa ti səsi. *Amen.

KĒLƏ-MĪNDĪ KĪ SĪĞĪ

New Testament in Bedjond (CD:bjv:Bedjond)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bedjond

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bedjond

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
a4f34a03-c89e-55e0-bc3f-22f7829df823